

san fòlò nimòrò 9
nowanburu kalo 1972 san

a bè bò mali kibarudiso
ka yamaruya kònò

a sòngò: dòròmè 4
b. p.: 24 - c. c. p. 0155
bamakò (mali)

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

minisitiri yusufu tarawele y'a fò o.r.t.f. ye: kibaru ye balikukalan dafalan de ye

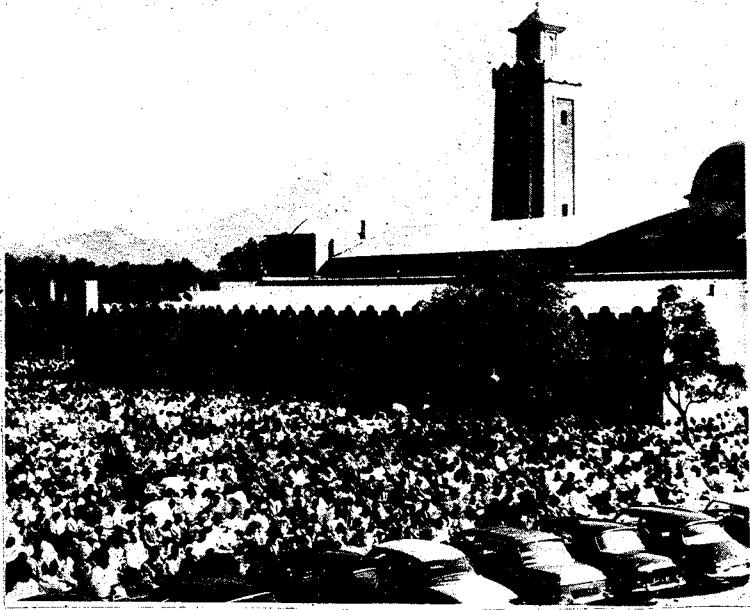
kibaru nimòrò wolonwulan ni seginnan kònò, an y'aw ladònniya ko mali cikèlaw ka lakanitasèbèn, n'o ye kibaru ye, a ye medayi sòrò nyinan.

kibaru kelen ka medayi krhoupskaña ta unesco la pari, o kèra man-kutuba ye dinyè kònò. arajò caman y'a kibaruya lase dinyè fan tan ni naani bée la. ameriki arajò yèrè ye min k'a kuma na, a bè lèrè kelen bò.

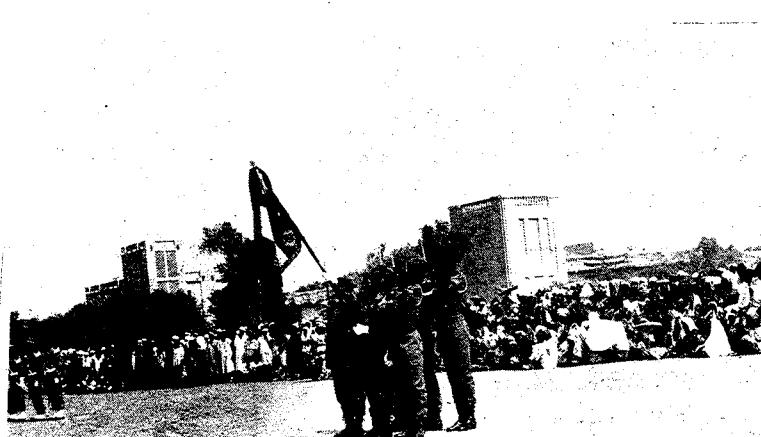
faransi arajò, n'o bè wele o.r.t.f., o y'a nyini kapitèni yusufu tarawele fè, mali kibaruso minisitiri, a ka baro k'u ye, kibaru ka medayi sòròli in kan.

(o.r.t.f. ka nyininkali ni minisitiri ka jaabi bè nyè 4 kan)

seliba fila, kalo kelen in konò

dògòkun fila dòròn mali ka yèrèmahòrònya kùnbèn seli kò fè, sunkalo daminèna òkutòburu kalo tile 10, ka ban nowanburu kalo in tile 8. sunkalo seli bannen kò, sòròdasiw ka fanga ta kùnbèn seli

kèra kalo in tile 19. a seli fila ninw kèra nyènajè ye mali fan bée kònò.
ala ka san wèrè taw kè an bée lajèlen nyè na, si ani kènèya la.

mali kiritigèlaw ka nyögönye sabanan

k'at a ñukutoburu kalo tile 10 na, fo ka n'a bila a tile 21 na, mali kiritigèlaw y'u ka nyögönye sabanan kè bamakd yan.

nyögönye in dayèlèli n'a kunceli nyémögöya dira kolonèli musa tarawele ma.

nyögönye in kònðna na, mali kiritigèlaw ye mali sariyaw bée lajè kelen kelen, k'u sènsè, k'u kunkun n'u nyènyèn bée tòmò, k'u kénè ni malidenw ka miiiyaw n'u ka kèwalew n'u ka laadaw ye, bawo sariyaso minisitiri y'a jira nyögönye daminè dòn, ko : an bë bibi in min na, hadamadenw ka kèwalew n'u ka laadaw yèlèma ka teli. a bennèn bë sariyaw fana ka yèlèma, ka kènyè n'u ye.

nyögönye sabanan in kònð, mali kiritigèlaw y'a nyini gòférènaman fè, ka yèlèma don sariya dòw la.

u bënnè a kan, ka npogotigi furu nafolo to dòròmè 4000 na, ka muso walannin ta to 2000 la. nka, u y'a jira kó bonyanifènw man kan ka tèmèn fewu dòròmè 10 000 kan.

u y'a fò fana ko : e mògò o mògò, n'e ka kiri tigèra k'a jira k'i ka kan ka faga, tile dama dò dòròmè, i b'i jò, ka mugu ci i la.

u bënnè a kan fana ko : e mògò o mògò, n'i y'e mògò ye a to ko la, n'i ma dèmè don a la, sariyaw ka kan k'i nòbò ani k'i nyangi.

(an bë segin nyögönye in kan kibaru nataw kònð).

an ka karamögò nyuman dòw tògò

segù dugu kònð

fatumata tungara	sokalakdòn
kani fofana	sokalakdòn
sarata cero	somono
hawa tarawele	bugufiye
safiyatu tarawele	bugufiye
mayimuna sisoko	bugufiye

marakala

ayisata fadiga	jamarabugu
mariyamu jara	jamarabugu
sitan keyita	jamarabugu
ayisata tarawele	kirango
lala kulubali	kirango

baruweli zafu

yusufu kuma	kémèna
bafin kane	bebemarakala
babilen fonba	kulala
mahamèti sila	dela
musa jara	kintanbamanan
sunko kulibali	njila
baba diko	tafalán
sokala dunbiya	bubuwèrè
amadu kone	gureliwèrè
bakòròba so	nukula
yusufu buware	marobugu
soriba konate	nyanzana
jaka sako	badinantu

bèn: hèrè ni badenya sun an faso tè faso lankolon ye

bèn kònð, 1972 san daminè na, diyon dutigiw ye nyögönye lajè ka bèn kan kelen kan. o kan kelen wolola dòkòtòròso jòli de la. faamuyali ni dannaya kònð, u ye wari kafo, k'u ka furakèli yòrò jò ni fara ye.
o wale ye nyèfetaa wale de ye.

nanpe berete.

jiduguni kaba pèrèn

zuluye kalo tile 29 don, sògòma fè, sanjiba solila ka na. o sanji nali senfè, kabako dò kèra jiduguni, sirakòrò cikè buguda dò, kita sèrikili la. jiduguni bë sirakòrò ni dalala cè. an terikè pènda sule sidibe ka cikè buguda don.

kaba pèrènba jiginna a ka buguso fila kan. o y'a sòrò mògòw bë sow kònð. bugusow jenina, nka baasi ma kè. muso n'a den tun bë sokònd. muso kirinna, a den fana kirinna den ka kirin juguyara ni ba ta ye mògò si ma sa. bubakari si.

an kana nin baaraw bila bolo kòfè

kòorisènèlaw, ninkaloye kòribò kalo ye. an k'an miiri, k'a fò, k'an ye wari bò ka nògò san, ka fura san, cogo min an ka kòori bë sòngò sòrò. kòori nyèna cogo o cogo, n'an ma nin wale ninw matarafa, an ka baara bë kè tò k'a jè ye, wa an fè sòngò sòrò a la.

kòribò sen fè, an k'a kòori woloma. o de y'a baara kè cogo nyuman ye.

an mana kòori bò, an k'a fènsè cèkalaw kan tile la foro kònð.

kòori lamara yòrò nyuman ye so kònðna ye. n'an t'a fè sumaya ni nyamanw k'a sòrò, an ka cèkalada dugukolo kan fòlò, ka sòrò, kakòori da o kan. cèkalà dòw ka kan ka jò so kogo bée la, ka sòrò, k'a datugu.

kibaru kalanbagaw kuma yòrò

ka bò kolokani

ne sarimoyi santara, n'ye sènèkèla-kòliden ye kolokani sòrdasikan na. kabini kalo naani, n'bè kibaru kalan. a kònd kumaw bè bamakò qni farafinna dugu tòw de kan. n'b'a nyini aw fè, aw ka to ka mali dugu tòw fana ka kibaruw fò a kònd. o n'a to a sanni bè teliya, barisa an baden minw bè yòrò wèrèw la, olu n'a san k'u ka dugu kibaruyaw dòn. n'a tora bamakò dòròn kan, kayika minw bè senegali ani jamana wèrèw la, u tèna kayi kibaruw dòn dè ! segukaw, ni gawokaw, ni sikasokaw ani motikaw, olu tèna se ka nyògòn kibaruyaw sòrd dè !

o tuma na, n'b'a nyini aw fè aw ka to ka ereziyòn tòw kibaruyaw bò.

muso kònòmaw, a y'a janto aw yèrè la

yiricò tun ye muso nyumanba ye. dawula tun b'a la kosèbè. a nyekisèw tun ka kunba, u jèlen don. a nyèsiw ka ca. a nunkala wulilen, a kankala ka jan. a nyinkisèw jèlen, i n'a fò malogèsè. a cèkisè ka misèn. a sigilanw ka bon. u ka magan, i n'a fò mòni bè borè kònd.

èè, yiricò tun ye muso dafalen ye. tile si tun tè kè, ni cèw ma nyògòn gosi a nòfè. mandiya kònd, dawula kònd ani girinkan kònd, yiricò naña furu.

kalo dama dò dòròn, a lajdra. kònd nana bonya fo k'a se jigginni ma, yiricò ma se sasifamu si ma k'a yèrè lajè.

o janbò yèrè la kèra baasi bellele ye yiricò ma. tile saba a bè tin na. musokòrònинw bè donni ka bò la a kan. u b'u munumunu. u bè kilisiw fò jiw la, ka d'a ma. u b'a kò saalo. èè, mògòw, yiricò sègènna, a tòordola.

u dèselon kò, u bolila ka na mobili nyini, ka tintò in suta, ka na n'a ye jigginni soba la. a seli n'a ka yèrèmasòrò bèè kèra kelen ye. nka tile saba tin ma tò to yiricò la, bawo a ye finyèba bila a farikolo la. n'balima musow, aw kana kè yiricò ye. a y'aw janto aw yèrè la. a ye taama ka bò sasifamuw la. a y'u ka laadili-kanw lamèn. a ye na jigin dò-kòtòrsow kònd, n'aw b'a fè aw denw n'aw yèrè niw ka kisi. dòkòtòrsò jigginni de na-fa ka bon aw kan.

sèdu ture, nyarela.

an ka yèlè dòoni

masakè dò kèra. denkè kelen tun b'a bolo. o tògò tun ye zumana. don dò la, zumana n'a terikè npè ye nyògòn sòsò. zumana ko npè ma : n'i tun tè siran, ne tun b'i ci an buranna na. o kuma ye npè tòorò fo k'a dama tèmèn. npè ko : zumana, i y'a dòn, bèè b'a fò k'an fa ka jugu. ni su kora, ni bèè dara, ne bè taa n'bolo da a disi kan.

zumana ko : n'i sera k'o kè, nè bè taa jaraden ta bintu kònd.

su kolen, npè wulila ka taa masakè ka so. a y'a sòrd, masakè bè sunò-gò. a y'i jakuma taama, ka taa a bolo da masakè disi siman kan. masakè golobasara, k'i poron a bolo kan. npè y'a bolo tufa, k'a bò a bolo. nka a ka bololanègè tora masakè fè.

npè seginnen y'a nyèfò zumana ye. o yòrònín bèè, zumana fana wulila ka don tu kònd, ka jaraden kelen ta, ka na a dogo.

dugu jèlen, masakè ye mògò bila ka tabale gosi. jama kafolen, a y'a denkè zumana n'a terikè npè nyinika u ka bololanègè la. zumana ta yera, nka npè fa ma ye. masakè ko k'a kun tigè.

zumana wulila ka yafa nyini jama fè. a ko : ne ni npè ye nyògòn sòsò. npè ko ale ja ka farin ka tèmèn ne ta kan. ale ko a bè se ka taa bolo da ne fa disi kan sufè. ne fana ko n'bè se ka taa jaraden kelen ta tuba kònd sufè. a jaraden filè.

masakè kulola : a ye taa ka bò yen. aw b'a fè wara ka na n'ka yòrò tinyè. npara danbèlè jelizangaso, suruntuna.

desanburu kalo loteri sèbèn

RÉPUBLIQUE DU MALI

**LOTERIE
NATIONALE**

Billet au porteur

Tirage le 2 Déc. 1972

Ord. 40/CMLN du 25/11/71

D. 166 PGRM du 6/12/71

Le Ministre des Finances Le Directeur Général du Trésor,
et du Commerce des Banques et des Assurances

Prix
100 FM

EL HADJI OUMAR TALL

minisitiri yusufu tarawele y'a fò o.r.t.f. ye : kibaru ye balikukalan dafalan de ye

kibaru ka kan k'è maliden nyuman bée kunnadoni ye.

o.r.t.f. ka nyininkali :
kibaru bolen kò kalo wòordò dòròn, a ye medayi krhoupskaia sòrdò unesco ka 1972 san piriw la. aw tun sigilen bée ni medayi sòrdli ye wa ?

minisitiri ka jaabi :
anw dontò unesco ka nyinan piriti la, anw ma don ni fèn sòrdli hakili ye. an donna dòròn, walasa ka se k'an ka kalo wòordò baara kelenw jira unesco ciyakèdaw la, ka jira u la, ko lakalitasèbèn in bòli diyara malidenw bée ye, k'a ta sènèkèlaw la, ka na se baganmaralaw ma, ani mònnikèlaw ani forobabaarakèlaw, mògò kalannenw ani mògò minw ma sòrdò ka kalan.

an tun sigilen tè fewu ni medayi krhoupskaia dili ye an ma. a barala an na, fo k'a fò a barala an na. medayi in sòrdli tè mali kibaruso dòròn ka kunnawolo ye. mali kalan-sira n'a nafasòròsira, a kènèyasira n'a hadamadenyasira, minisitirisow bée ka kunnawolo de don.

medayi dira anw ma, nka a na k'è sababu ye, k'an kérè fè jamanaw yuguri, ka an ta ladege.

medayi dili kibaru ma, o na kibaru wajibiya ka taa nyè fè balikukalan sinsili la ani cikèlaw kunnafoni konuman na, bawo a tè bèn a ka fò mògò ma : i sama, i sama, ka segin k'a fò i ma : i sonsan, i sonsan.

nyininkali :

bèe b'a dòn ko mali kònò mogo caman tè se sèbèn kalanni na. o tuma na, lakalitasèbèn bòli l'nyèsin cikèlaw ma, o tè kaba ko ye ?

jaabi :

o tè kaba ko ye, barisa n'an y'an miiri ka segin an kò, an b'a dòn k'a fò, lajèba min kera teheran 1965 san na, dinyè kalansira minisitiriw fè, mali de sugandira ka k'è jamana ye, balikukalan hakilina kuraw bée se ka lajè yòrò min na. o la, kabini 1968 san na, balikukalan daminèna mali kònò ni unesco ka dèmè ye. o san na, kalanden tun ye mògò 1040 ye. bi, balikukalandenw bée mògò 60 000 bò. kalanso 1731 de dayèlèlen don. mali ye baaraba k'è balikukalan sira la, san duuru in kònò. ni lakalitasèbèn bòra mali kònò, ka nyèsin mali cikèlaw kunnafoni ma, o tè fèn ye, min ka kan ka bara mògò la. lakalitasèbèn bòli tun ye wajibi ye an fè, n'an t'a fè, cikèla minw kalanna balikukalan in sen fè, olu ka segin kalanbaliya la. kibaru bòli kònò ye balikukalan baara dafalan de ye. kibaru kònò, an bée se ka maliden caman kunnafoni, bawo a sèbènnen bée kan na, mògò caman bée min fò, walima k'a mèn.

bubakari mahamani tarawele, kibarudalajèso kuntigiba, de taara medayi in minè pari.

nyininkali :

sisan, an ye kibaru kuntilenna jòn-jòn dòn. o tuma, kibaru ka baara bée k'è cogo di ? a kalanbagaw ka nisondiya selen bée hakè jumèn na ?

jaabi :

n'y'a fò aw ye ko kibaru ye lakalitasèbèn ye, min nyèsinnen bée an balima cikèlaw kunnafoni ma a ka baara bée k'è o sira de kan. a bée jamana kibaruyaw di cikèlaw ma. a bée jamana wèrèw taw fana d'u ma. a b'u kalan fana u ka baara k'è cogo nyuman na. a bée jamana sariyaw fana nyèfò u ye.

cikèla min mana se k'a kònò kumaw faamuya, k'u waleya, a ka ca a la, o na ye a tòw ni san cè. tòw fana na se k'o ladege. kibaru ka baara na se ka yèlèma don an balima cikèlaw ka baara k'è cogow la, an'u ka hadamadenya la.

an kana nin bila bolo kòfè

kibaru kònò fana, cikèlaw yèrè bée se k'u ka yòròw kibaruyaw sèbèn. o cogo la, nyèmògòw na se k'u hamina jòn-jòn dòn. kibaru ka baara ka kan ka k'è sira ye, sira min bée duguba kònò mògòw gèrè cikè dugu mògòw la, u ka se ka nyògòw hamina kow dòn, ka bèn ni kelenya sinsi.

kibaru bò furadama ni sisàn cè, a kalanbagaw kònò nisondiyalen don. don o don, dò de bée fara o nisondiya kan, bawo su ni tile, cikèlaw bée lètèrè ci kibaru dilalaw ma. dòw yèrè bée b'u ka dugu la, ka na u hakilina taw fò kibaru kònò kumaw kan, cogo min na a bée se ka dila ka k'u sago ye.

o tèmènnen kò, kibaru bò tuma nin na, a 5000 de fun bée dila. sisàn, a 8000 de bée dila.

nin wale ninw bée b'a jira ko cikèlaw b'u ka lakalitasèbèn in fè. u cèsirilen bée su ni tile, walasa a ka sira sòrdò.